

Gerard Vergés i Alexandre Deulofeu: farmacèutics

Eduardo Sánchez
Cronista cultural

Recentment han vist la llum, novament, dos obres cabdals de la literatura catalana: Gerard Vergés ha vist reeditada la traducció dels *Sonets* de Shakespeare i Alexandre Deulofeu, gràcies als esforços del seu nét, Juli Gutiérrez, ha donat a conèixer *La Matemàtica de la Història*, en una edició que estudia les teories del seu avi en la relació als cicles de la història.

Tot va començar ja fa alguns mesos, quan, passejant per Tortosa, em vaig dirigir al carrer Montcada, on de jove m'examinava de batxillerat a l'Institut Joaquim Bau, i on volia veure les instal·lacions del nou edifici de la Delegació del Govern. A l'exterior vaig veure que la plaça portava el nom de Gerard Vergés, però el que em va sorprendre molt agradablement va ser que a sota del nom posava, a part de poeta, la seva professió de farmacèutic. Ho veig un encert per part de l'Ajuntament de Tortosa, ja que si haguessin suprimit la veritable professió de Vergés, el nomenclàtor hagués quedat incomplet.

El doctor Gerard Vergés, l'any 2001

em va enviar un opuscle que contenia el seu discurs que va llegir durant l'acte de presentació com a nou Acadèmic de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, amb una introducció del també acadèmic Joan Uriach. En el seu discurs el doctor Vergés va fer una petita història de la nissaga dels Vergés, al·ludint al seu avi, Gerard Vergés Zaragoza, quan al número 3 del carrer de la Rosa, al Palau del marquès de Campmany, va obrir una oficina de farmàcia i, un any després, Antoni Oliveres Franquet, oftalmòleg, comprava l'immo-ble i hi instal·lava la seva consulta. La relació entre els dos metges va possibilitar l'associació per a fer un laboratori d'especialitats farmacèutiques que portaria per nom Laboratori Quimioteràpic del Ebro. Vet aquí la passió i la professionalitat que, amb el temps, va adquirir l'anàlisi (recordem que el Dr. Vergés va néixer el 1931) en la seva vocació; vocació que va traslladar al camp de la Literatura, fet que s'observa clarament quan parla amb profunditat de Ròmul i Remus i en la

introducció insuperable dels *Sonets*, en què dona fórmules magistrals sobre l'ànima humana. Heus ací el perquè el seu amic Xavier García, en una recordada i magnífica entrevista, el qualificà d'"analista de l'ànima".

Un altre farmacèutic, Alexandre Deulofeu, en la Figueres empordanesa, darrere la rebotiga de la seva farmàcia, estudià els cicles de la història i arribà a certes conclusions, moltes de les quals s'han aconseguit al llarg dels anys; i el més curiós és que aquests cicles estan emparentats amb el desenvolupament humà i també amb les terribles circumstàncies que dominen el món actual.

Tota societat humana evoluciona seguint uns processos biològics que també tenen molt a veure amb les civilitzacions: naixement, creixement, desenvolupament, decadència i mort. L'estudi comparatiu de molts països, des del seu naixement fins avui mateix dona com a resultat que molts dels cicles respectius es van repetint, indefugiblement, al llarg de la seva història i que la seva desaparició o la

seva mort depèn de la saviesa o de la ignorància dels seus governants per no saber o no tenir perspectives de futur. Així, els grans imperis, segons Deulofeu, solen tenir una vida d'uns 550 anys. L'Imperi de Moscou, per exemple, neix el 1450 i desapareix recentment amb la caiguda del mur de Berlín. Aquesta mateixa conclusió s'aplica al naixement de l'Imperi espanyol, que s'inicia el 1479 amb els Reis Catòlics i del qual preveu la total desintegració l'any 2029, any en què Catalunya obtindria la seva independència.

Hi ha també altres elements que fan accelerar la història, com el protagonitzat pel ministre José Ignacio Wert en insinuar que els nens catalans no són espanyols o la desconcertant intervenció del jutge Pablo Llarena en el procés català a Europa. Un altre element, no gens menyspreable i terrible és l'estat del nostre planeta: ja fa temps que ens adverteixen de les desigualtats socials i del deteriorament d'aquest si no hi ha un canvi radical en el model econòmic i de crei-

xement; i no cal sortir de l'Ebre perquè ens ho recorden. El mateix Xavier García, en aquestes pàgines, ens ho adverteix clarament, i també en la seva obra literària i ecològica (*Supervivència 2000* i *Heterodoxos europeos* ho il·lustren dramàticament).

Per tant, en la segona dècada del segle XXI, dos farmacèutics, els doctors Gerard Vergés des de Tortosa i Alexandre Deulofeu des de Figueres, veuen publicades dos obres molt importants de la nostra literatura. Tant la traducció dels *Sonets* de Shakespeare com *La Matemàtica de la Història* ens introdueixen en l'alta cultura europea, i la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, una de les capdavanteres en l'estudi de la nostra salut.